

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri oxikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Apokrif.

Kolozsvár, július 13.

A belügyi kormányának egy *bizalmas* rendeletét közölte a napokban néhány fővárosi újság.

Nem kevesebb, mint az foglaltatik ebben a rendeletben, mint az, hogy az állami és köztörvény hatósági hivatalnokok ebbeli minőségükben nem vehetnek részt abban az országos ünnepélyben, a melyet a magyar katolikus egyház a magyar kereszténység megalapításának kilencz százados évfordulója alkalmából rendez.

Illetékes helyről kijelentették, hogy ez a kormány rendelet — *apokrif*, a mi magyarul azt jelenti, hogy hamisítvány.

Ha tényleg így van, — a miben most már nincs okunk kételkedni — jól és helyesen van.

Kétségtelenül méltán vádolhatta volna mindenki a magyar kormányt egy ily tartalmu és irányu rendelet kibocsátásáért akár szűkkebliséggel, akár obskuritással, akár pedig ostobasággal is, mert egy ily tartalmu kormányintézkedés csakugyan magán viselte volna a bélyeget.

Ha arról kellene vitatkozni, hogy melyik érkör van elsősorban hivatva arra, hogy a magyar katolicizmus, tehát a magyar kereszténység kilenczszázados évfordulóját országos ünnepélyek keretében megünnepelje, akkor talán nem lehet nézeteltérés a felett, hogy ennek az ünnepnek a kezdeményezője és végrehajtója a magyar katolikus egyház lehet.

A magyar kereszténység ott kezdődik, a hol a magyarok áttértek a r. kath. hitre.

Hogy mit köszönhetünk mi magyarok a r. kath. egyház kebelébe való felvételünknek, erről talán felesleges hosszasan elmélkedni.

Hiszzen államéletünk alapjait vetette meg a kereszténységbe való felvételünk ténye és mindekkorig nem akadt komoly ember, a ki vitatni merte volna azt, hogy Magyarország államélete más alapokon is felépülhetett volna.

A historikusok idők során bizonyították még pedig kétségtelen adatokkal, hogy a kereszténység felvételével vált lehetővé a magyarokra nézve az, hogy ezen a földterületen rendezett államhá szervezkedjenek és ha mesterségesen nem akarjuk meghamisítani történelmünk tanításait, akkor feltétlenül el kell ismernünk, hogy nálunk a r. katolikus hitre való áttérés teljesen egyértelmű volt az állam-má alakulás nagy tényével.

Ha ezt a tételt elfogadjuk, akkor elsősorban épen nekünk magyaroknak van legtöbb okunk megünnepelni történelmünknek ez emlékezetes eseményét, mert Európa valamennyi nemzete között nekünk kellett legnagyobb véráldozatot hoznunk abból a czélból, hogy megvédjük a hitünket és ezzel oltalmazzuk az államunkat.

A törökkel vívott nagy harcaink kézzel fogható bizonyítékai annak, hogy a kereszténységet és az államéletet együttesen védjük meg a pogány csordák ellen, a melyek a mi területünkön épp oly végveszélylyel fenyegettek a kereszténységet, mint államunk épületét.

És ha ily emésztő harcok után egy kereszténységet, mint államéletünket megvédtük a pogányság ellen, akkor felekezet különbség nélkül kell ünnepelésünk tárgyává tennünk históriáknak ezt a legjelentősebb tényét, mert az, hogy ma itt vagyunk és rendezett államéletet élünk, az erre az örök emlékezetes történelmi tényre vezethető vissza.

És a mikor ezt országosan ünnepelni készülünk, akkor sem politikai, sem felekezeti érzékenykedés helyét sem foglalhat, mert ez egyértelmű volna azzal, hogy mi még mindig az a kis-korú és szűk látókörű nemzet vagyunk,

a melyen kilenczszáz évnek küzdelmei sem hagytak nyomokat s még mindig nem tudunk kibontakozni az egydalalu felekezetiességből és nem tudunk magasabb és nemesebb néző pontokra emelkedni, a nélkül, hogy ne *féltékenykedjünk* és ne emelgessünk még ma is válaszfalakat a polgár és polgár közé a szerint, a mint ez, vagy ama felekezet, vagy egyik és másik politikai párt kebelébe tartozik.

Ennek az ünnepnek, melyet a magyar katolikus egyház kezdeményezett — *nemzeti ünnepnek* kell lennie.

Erről az ünnepről nem maradhatnak el sem a kormány, sem az egyes egyházak, sem a politikai pártok, sem más érdekcsoportok.

Keresnünk kell olyan momentumokat, a melyek valamennyi polgárt és valamennyi érdekkört egyesítenek és e tekintetben nem hisszük, hogy józan érvekkel bárkinek vitatnia lehetne azt, hogy az állam és alkalmazottjai csak azért nem vehetnének részt ezen az ünnepen, mert azt egy vallásfelekezet kezdeményezi.

A mikor államéletünk ilyen alapvető cselekedetéről van szó, akkor az államnak a maga egységében együtt kell tartani és ha ünnepről van szó, akkor a nemzetnek együtt kell ünnepelnie politikai párt és felekezet nélkül is. És mert a kormány állítólagos rendelete csak ennek a megbántására vezetett volna, vesszük megelégedéssel annak hírét, hogy az a rendelet — *apokrif*.

Politikai hírek.

A magyar katolikus egyház 900 éves jubileuma. Egy budapesti regeli újság mint azt már tegnapelőtt írtuk, egy rendeletet közölt, a melyben állítólag Széll Ignác belügyi államtitkár az alispánokat felhívja, hogy a megyei hatóságok hivatalosan ne vegyenek részt a magyar katolikus egyház 900 éves jubileumán, mert az ország különböző helyein megtartandó ünnepélyeknek kizárólag egyházi jellegűk lesz, másrészt azért, mert a katolikus főpapság elmulasztotta úgy a magyar kormányt, mint az országgyűlés mindkét házának illetékes hatóságát az ünnepélyekre hivatalosan meghívni és az ünnepélyek rendezésében olyan politikai jelleg nyomul előtérbe, a mely a kormány programjával ellentézik.

Ezt a közleményt a „Bud. Tud.” a következőkben ezáfolja meg:

„Egy fővárosi napilap mai számában szöszszerinti szövegét közli egy állítólag Széll Ignác államtitkár aláírásával megjelent belügyminiszteri rendeletnek, a mely a keresztények magyarországi 900 éves jubileumának megünnepelésére vonatkozólag intéztetett volna valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. Minthogy ezen vagy ehhez hasonló rendelet a belügyminisztériumból nem adatott ki, a szóban forgó közlemény első betűjétől az utolsóig, nem tekinthető egyébnek, mint légből kapott, üres koholmányoknak, a mely a hozzá fűzött következőkkel együtt minden alapot nélkülöz.”

Kormánybiztos a jegyzői vixs, gálatokon. Budapestről arról értesítenek, hogy a körjegyzők részére beállított közigazgatási tanfolyamok szervezésére és berendezésére a főfelügyelet és közvetlen intézkedésére a belügyminisztérium kormánybiztosra bizza. A közigazgatási tanfolyamok kormánybiztosává Ruffly Pál országgyűlési képviselőt nevezték ki, a ki a törvényjavaslat tervezetét is készítette s azt a képviselőházban, mint előadó képviselte. Ruffly Pálnak a hivatása marad a tanfolyamok felállítását után az azok felett való felügyelet is.

Mit csinál a kormány?

Kolozsvár, jul. 12.

Sokan abban a hitben élnek, hogy nyáron mindenki vakációzik, még a t. kormány is.

Hát igaz, hogy egyik másik meg is kezdte a vakációját ez azonban nem akadályozta meg őket abban, hogy tegnapelőtt össze ne kerüljenek Budapesten és ne tanácskozzanak az ország közdolgai felett.

És ezt meg is cselekedték. Alig hiányzott két férfi a soraikból, a többi az mind összekerült és tanácskoztunk akár csak a parlament munka-idején.

A kik sokat vártak e tanácskozásktól, azok csalódva olvashatják a híreket, mert sem a kínai háboru, sem egyéb háboru dolga felett nem tárgyaltak, s a hangulat általán békésnek bizonyult.

Első sorban a folyó ügyeket intézték el. Ezek között szerepeltek a legutóbb szentesített törvények életbeléptetésére vonatkozó intézkedések, melyekre nézve ugy a sorrendben, mint a fedezeteket illetőleg teljes megállapodás jött létre.

Első az életbeléptendő törvények közt a közigazgatási tanfolyamokról szóló, minthogy e tanfolyamokat szeptemberben felállítják. Szóba került az a kérdés is, hogy az eddigiek mellett nem lehetne e még több közigazgatási tanfolyamot is felállítani, ez idő szerint azonban ennek szükségét nem látják s inkább arra fognak törekedni, hogy a hál a helyi viszonyok alkalmasak és a hallgatók nagy számmal iratkoznak be, olt a tanfolyamokat internátussal kössék össze.

A költségvetést illetőleg a szakminiszterek mindannyian benyújtották már a tervezeteket. Ezek között egyike a legkomplicáltabbnak s egyuttal a legfontosabbnak, a kereskedelemügyi költségvetés előirányzata a napokban szintén elkészült s azt *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter átküldötte a pénzügyminiszternek.

Megállapodtak abban, hogy az egyik legközelebbi minisztertanácson részletesen foglalkoznak a költségvetéssel s azt előkészítik úgy, hogy az összel a legsürgősebb javaslatok elintézése után a képviselőház a költségvetést tárgyalhassa, minthogy ezzel a pénzügyi bizottság már a parlament üléséhezének első heteiben foglalkozhatik.

Természetes dolog, a mikor a kormány együtt van, a párt tagok is össze verődnek rendszerint a szabadelvű klubban. Ez uttal is így volt:

Széll Kálmán miniszterelnök már este hét órakor föllátogatott a pártkörbe, hol a Budapesti időzött politikuskok mind megjelentek. A miniszterek közül is többen voltak fónn. Darányi miniszter, kit leginkább vártak, nem látogathatót el a klubba, mert már délután Komáromba utazott.

A klubban élénk eszmecsere volt a főntebb ismertett ügyekről, melyekről Széll Kálmán sorra nyilatkozott. Leginkább a chinai kérdésben tett nyilatkozatait portálták s a korábban érkezettek nem minden czélzás nélkül a belső dolgokra mondták tréfásan a később jövőknék:

— Nem megyünk Chinába; elég boxerek vagyunk mi itt is!

Széll Kálmán este negyed kilencz óráig maradt a klubban. A miniszterelnök holnap visszautazik Rátótra, de a jövő hét végén ismét Budapestre jön.

A kínai forradalom.

Japán akciójától várják világszerre az égetően sürgős fordulatot Kinában. Egyik tegnap közölt londoni sürgönyünk mondja, hogy Japán már 22 ezer embert és 150 ágyut rakott part-ra Takuban. Hanem a sürgönyből nem tűnik ki, hogy azokról a japán csapatokról van-e itten szó, a melyeket Japán a kínai bonyodalom kezdete óta küldött a menyei birodalomba, vagy a hatalmasságok fölszólításán alapuló expedíció első részletéről? Az utóbbi eset kevésbé valószínű, miután a meg egyezés a felszólalásra alighogy létrejött. A Japán által mozgósítandó egyik hadosztály alkalmasint a közelebbi napokban várható. Takuba, a másik hadosztály pedig egy-két héttel később. A tokiói kormány bizonyára a lehető legnagyobb gyorsasággal fogja a csapatokat Kinába indítani.

A többi hatalmasságok is folytatják a fegyverkezést; az Egyesült-Államok a Fülöp-szigetektől 6000 embert rendelnek Takuba; Olaszország 5—6 zászlóaljat szerel föl; Németország 10 ezer főnyi sereget állít hadilábra, a melynek főparancsnoka Lessel vezérőrnagy altábornagy ranggal.

Tien-Csin fölmentése Japán első földadata. Az európai csapatok helyzete ottan rendkívül válságos.

Harcok Peking és Tientsin körül.

London, jul. 12.

A Daily Express jelenti Tientsinből 6-iki kelettel:

Ma egy kínai tábornok hat órai harez után **ismét bevette a Tientsintől keletre levő arzenált** és nagy veszteséget okozott a védőcsapatoknak. A japáni parancsnok gyors segítséget kért.

A Daily Mail jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel:

Li-Hung-Csang ma császári rendeletet kapott, a mely felszólítja, hogy rögtön Pekingbe jöjjen. Juansikai tábornok állítólag olyan híreket kapott Pekingből, a melyok szerint a különböző pártok vezérei között **elkeseredett ellenségeskedés támadt**. Jung-Lu tábornok egyik tisztjét Tuan herczeg ellen elkövetett merénylet miatt lefőjezték.

Szunhianai pekingi egyetemi tanárt, a császár magántitkárát, egész családjával és háznépével, **összesen 60 emberrel megölték a boxerek**. Kínai hivatalnokok azt mondják, hogy Nics tábornok kivonta csapatait Tientsinből és Peking felé tart, hogy Csing herczegnek segítségére legyen az özvegy császárné támogatásában.

A Times jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel:

A port-arihuri orosz kormányzó ezt táviratozza:

Niuensvangtól 12 mérföldnyire **40,000 mandsu katona áll**. E hó 7-én egy kis orosz csapat az orosz bérterületől öt mérföldnyire találkozott ezekkel a mandsukkal. **Harcz támadt közöttük**, a melynek lefolyásáról azonban semmit sem mond a távirat. A niuensvangi idegeneket az orosz ágyúnaszád matrózai gőzhajókra szállították. A mandsuk állítólag Jehol felé tartanak.

A kis ipar védelme.

Kolozsvár, július 11.

Az a nagy társadalmi reform, mely úgy látszik harmincz évi huza-vona után végre mégis a megvalósulás felé közeledik, csak annak az erős rázkodtatásnak a következménye, mely az utóbbi időben az egész nemzet belételeben lefolyt.

Most folynak a tárgyalások arról, hogy tulajdonképen, hogyan és miképpen teremtsék meg nálunk a sokat hangoztatott magyar ipart

Kereskedelemügyi miniszterünk programjának sarkalatos elvét képezi a magyar ipar és kereskedelem kérdése. Az ő helyes közgazdasági politikájától reméljük, hogy a program meg is lesz valósulva, még pedig úgy, hogy az mindannyi embert ki fog elégténi.

A magyar ipar kérdésnek egy nevezetes mozzanatát, illetve pontját kell, hogy képezze a kisipar kérdése.

Vagyis, a kisiparosok érdeke mint olyan, legyen szemelőtt tartva, melyet háttérbe szorítani nem szabad. Mert a kisiparra a nemzetnek és a munkásnak egyaránt nagy szüksége van.

Socialis jelentőségű kérdését képezi, ez a magyar iparnak. Mert nem szabad elfelednünk, hogy a munkás osztály erősen ragaszkodik a kisiparhoz.

És természetesen. Az iparos munkások legnagyobb része szegény ember, ki béréből tartja fenn magát. Abból félre tenni annyit, hogy abból későbbben egy olyan vállalatot létesítsen, mely versenyezni legyen képes a gyárakkal, elgondolni nem lehet. Akármilyen takarékos is legyen, többet nem tud megtakarítani, mint annyit, a mennyi épen elegendő egy kis műhely megnyitására.

Ha már most az ipart úgy fogjuk megteremteni, hogy abban kizárólag csak a nagyipar, vagyis helyesebben a gyáripar fog szerepelni, akkor a munkáskérdés megoldást nem fog nyerni. A munkások helyzetének javítása szorosan összefügg a kisiparral. Mert a munkás csak akkor fog takarékoskodni, ha kilátása lehet arra, hogy önállósíthatja magát.

És ez a törekvés nemcsak az iparos munkásoknál van meg, hanem mindenütt, minden pályán kíséri az embert, ambíciójának egyik főtényezője.

Igaz ugyan, hogy a gyáripárnál a munkás nagy fizetésre is szert tehet, ha mun-

kassága által gyárvezető, vagy műhelyvezető lesz, de hát bizony ez a remény nem elegendő a munkásnak, mert ez az állás kevés arra, hogy reményét helyezze belé minden munkás.

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy tehát ne a gyáripart fejlesszük, hanem a kisipart, sőt ellenkezőleg erős meggyőződés, ha életérős, versenyképes ipart akarunk teremteni, akkor feltétlenül gyári iparra van szükségünk; csak azon óhajomnak akarok kifejezést adni, hogy legyenek bizonyos iparágak, melyek mégis túlnyomólag a kisipar körébe tartozzanak. Ennek főleg azért kell lennie, hogy a munkás önállósíthassa magát, hogy egy esetleg bekövetkezett betegség következtében, mely miatt gyárba, vagy munkába többé nem mehetne, de azért saját műhelyében egy-két segéddel munkaerőjét felhasználhatja, magát fentarthatja. Fontos a kisipar továbbá még azért is, mert társadalmilag mégis inkább függlegeniti a munkást a munkaadótól, még abban az esetben is, ha a munkás a gyárban dolgozik.

Hogy a kisipart fenntarthassuk és azt elő is segíthessük alkalmasnak találnám, a kisipart főleg ott meghonosítani, hol a munkásnak van egy kis földje, háza vagy kertje.

Van ugyanis az ország különböző részeiben, sok olyan vidék, hol a nép mezőgazdasággal eltölt négy-öt hónapot és azután a többi idő alatt nem csinál semmit, hanem henyejl.

Ha már most az állam bizonyos kedvezménynyel odahatna, hogy az ilyen mezőgazdasággal foglalkozók maguk körében e kisipart meghonosítsák, résztint simitán a mezőgazdasági és ipari érdekeket, résztint pedig munkával tölthetné velük az időt. A kisipari foglalkozást még akkor is lehet folytatni, mikor a gazdasággal van elfoglalva, ha egy-két iparos segéddel társulás alapján működik.

Mindenesetre fontosnak és helyesnek talalom a kisipar fenntartását és annak bizonyos irányban való fejlesztését, mert a munkás osztály munkakedvét, törekvését és ambícióját látom a kisiparban összpontosulva.

Nadányi Emil.

Fürdői levél.

Jegenye, 1900. jul. 10.

Azok, kik a forró nyár beálltával rendes, mindennapi füradalmak után idűlést, gyógyulást, sőt mondhatni megifjodást óhajtanak: azt itt e szép, e kies és kellemes Jegenye-fürdőn fel is találják. Feltalálták már ezt többen, feltalálták többször s ha végigtekintünk ma is az itt idűző kedves fürdőző vendégek során, elmondhatjuk, hogy ez évadban is napról-napra növekszik e feltalálók száma.

Itt látjuk állandó vendégeinkül: Dr. Csányi Dezső orsz. levéltárnokot és akademikust nevével és Kornélia leányával Budapestről. Itt időznek továbbá állandó vendégeinkül: Stuckheil Gyuláné s leányai Mici és Bertuska, Nagy Dezsőné, dr. Scheitz Vilmosné, dr. Gámán Józsefné Kolozsvárról, öz. Muraközy Lászlóné s leányai Izabella és Ilona Budapestről, Azbej Ödönné, Amírás Véri, Azbej László és neje Nagy-Kapusról, Hary Bálintné Mező-Bőőről, Gáspár Lajos albíró nevével Magyar-Láposról, Biluska Antalné Tordáról, Hechtmann Lázár és neje Nagy-Várról.

Az idei július 10-ig a fürdőt meglátogatták: gróf Lázár István Kolozsmege alispánja, Bíró Béla apátlébanos, Malskási Pál nagybirtokos, Bodor László és Becsek Lajos táblabírák, Gidófalvi István kir. közjegyző, dr. Farkas Gyula egyetemi tanár, Kraszta J. vasuti főmérnök, Toczauer Ödön főszolgabíró, Toczauer százados, Kócsi Andor kir. aligyező, dr. Gergely Albert ügyvéd, Hirschfeld Sándor kereskedő, Medgyesi János s. lelkes, Orbán Lajos anyakönyvvezető Kolozsvárról.

Ferenczy József nagybirtokos Korpád-ról; Herold Károly, Kudelka József Budapestről; dr. Kerekes Gyula, dr. Scheitz Vilmos, dr. Scheitz Pál, Nagy Dezső, dr. Nyerkes Zsigmond megyei aligyező, Buzogány Gyula műszaki tanácsos, dr. Éjszaki Ödön, Kertész Jenő Kolozsvárról, Benkő György Hosszu-Aszról, Zwillingor Norbert és neje gyárigazgató, Beteg László és neje, Székely Ferencz, ifj. Fekete János és neje, Csasz Izskáné, Beteg Irén, ifj. Betegh Péter Eperjesről, Madari Piroksa, Csiky Anna, Szongott Endre, Csiky Kálmán, Feder Vilmos orvost. hallgató, Órhalmi Hadady György, Mikó Ferencz, Péter Béla, Szirmics Tiradar Kolozsvárról, Croce József, Kovátskai Ignác B. Hunyadról, Veress István N.-Kapu-ról, Schönberger Lázár, öz. Márton Mozesné Közép-

lakról és dr. Hirschfeld Jenő Eperjesről, végül számos vidéki polgárság is.

Eddigél összesen 535-ös használták a fűdőt és a szép szám, — a szép névsor feleslegessé tesz minden ajánlatot, minden dícséretet, mert ily sok s ily válogatott közönség csak ritka jólevegőjű, gyógyító erővel bíró, kényelmes fűdőt, szaz itten feltehető tisztá, jó bort s izletes, magyar konyhát keres fel.

Egy vendég.

Tanügy.

Pályázati hirdetés

az erzsébetvárosi állami főgymnasium inter-natusában betöltendő helyekre.

A denakásba az 1900—1901. iskolai évre 54 tanuló vehető föl, kik közül az egész díjat fizetők évi 400 koronát, a mérsékelt díjban részesülők 300 és 200 k. tartás díját fizetnek. E mellett néhány tanuló ingyenes el-látásban részesül.

Föltételi feltételek. Azon szülők vagy gyámok, kik kellő magaviseletű és előmeneteli fiaikat az internatusba öhajják fölvetetni, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — az állami főgymnasium igazgatóságához folyó évi július 31-éig nyújták be. A kérelemhez mel-lékendő: 1. Az ez évi iskolai bizonyítvány, 2. (az internatus addigi növendékeinek kivételével) a tanuló testi épségét és egészségi-igazoló orvosi bizonyítvány. Az egészben vagy részben díjmentes helyért folyamodóknak szükséges még 3. egy évnél nem régebb, hi-teles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a családtagok számáról és arról, hogy közülük hány van a családfelelő gondozása alatt. Nem egész-díjas helyre folyamodóknak czelszerű kijelentésként, öhajtanak-e — a kívánt hely el nem nyerése esetén — fiaik részére más helyet biztosítani vagy nem?

Bővebb fölvilágosítást szóban vagy írás-ban készséggel nyújt alulírott.

Erzsébetváros, 1900. évi május hó 1-én.

A m. kir. áll. főgymn. igazgatósága.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által 1900 évi június hó 18-án, 231. eln. sz. alatt kelt és a hazai papírpár pártolása tárgyában kiadott rendelet másolata. (Valamennyi tanker, kir. főigazgatóhoz, valamennyi kir. tanfelügyelőhöz, a budapesti középiskolai tanárképző intézet igazgatójához, a főm. kormányzóhoz, valamennyi felső kereskedelmi iskola és a keleti kereskedelmi akadémia igazgatóságához, s a felsőbb leányiskolák miniszteri biztosaikhoz intézve.

A kereskedelmi miniszter ural egyet-értve, a hazai papírgyártás emelése véget elrendelem, hogy a rendelkezésem és veze-tésem alatt álló középiskolák, felsőbb leány-iskolák, felső kereskedelmi, felső nép-és polgári iskolák, iparos és kereskedő tanonc-iskolák, a középiskolai tanfolyamok, az állami, községi társulati és magán elemi iskolák, valamint az állami és községi óvó-intézetek, állami tanító, tanítónő és óvónő-képző intézetek mindegyikében csupán olyan iskolai fűzetek, jegyzetek, irkák és tansze-rek használtsanak, melyek hazai készit-mények.

Ugyancsak a hazai papírgyártás érde-kében a tankönyvek engedélyezésénél kívá-ló figyelmet fordítok arra, hogy hazai gyárt-mányu papírra legyenek nyomva. E rendel-kezésem kivételéské czéljából a kereskedel-mi miniszter ut fel fogja hívni a magyar papírgyárakat, hogy rendes és állandó gyári

jegyet alkalmazzanak, kizárólag hazai gyárt-mányu, az illető gyár védjegyével ellátott papírt használjanak s egyéb czikkeiket is alkalmas módon védjegyükkel lássák el.

E védjegy, mely törvényes oltalom-ban részesülve külföldi gyárak által utánozható nem lesz, a hazai iskoláknak meg fog kül-detni. Nehogy azonban a jogosult oltalom-mal és pártolással való esetleges visszaélés következtében a papírneműk és tanszerek ára a megengedett mértékten túl emelkedhessen, a kereskedelmi miniszter ut időről-időre összehasonlító adatokat szándékozik besze-rezni a külföldön tankönyvekhez és jegyzet-fűzetekhez használt papírnak árai felől s ál-talában örködni kész a felett, hogy bármely visszaélés meggátolassék, magam pedig az általam álló hatóságoktól szintén felévi je-lentéseket fogok bekíválni a papír és író-szerek áráiról.

Ilyen módon minden visszaélés ideje ko-rán kideríthető és ha szükséges a jelen ren-delet hatályon kívül helyezése által orvosol-ható, a hazai gyárak egymás között való ver-senye által különben is természetesen szabályozódó áraknak a hazai közönséget ká-rosító felszoktatása pedig megakadályoz-ható lesz. Reményem, hogy ekkép a hazai papír ipar hathatós támogatásban fog része-sülni.

Ehhez azonban minden, az iskoláigyre befolyó tényezőnek lelkes közreműködése is szükséges. Különös sulyt helyezek a tanárok és tanítók ez irányú tevékenységére. Ha a magyar tanárság és tanítóság buzditva az ifjúságot és a szülőket arra, hogy minden körülmény között hazai készítménynek adja-nak elsőseget, ennek a rendeletnek fogva-natát szerez, ha teszi ezt úgy, hogy hazafi-sága melegeivel fordítja igyekezeit a hazai ipar egyik fontos ága emelésének és a nem-zet jóléte előmozdításának.

Midőn jelen rendeletemet czimmel is közlöm, egyszersmind van szerencsém tisz-tóval felkérni, hogy a főhatósága alatt álló iskolák vezetőinek, tanárainak, tanítóinak ha-sonló utasításokat adni s a hazafias czélt figyelmükbe ajánlani méltóztatassék. Budapest, 1900. június hó 18-án. Wlassics Gyula, s. k.

Pör a kolozsvári kir. törvény-szék előtt az Auer szabadalmi ügyben.

Az „Ellenzék tegnapielőtti számában már említette, hogy egy érdekes pör kerül köd-den, a kolozsvári kir. törvényszék előtt nyí-lvánosan végtárgyalásra. Egy szegény kolozs-vári kávést állított szabadalmi kihágás czi-mén a furlangos bécsi társaság a bíróság elé. Furlangosan választotta ki áldozatát, mert az alperes olyan egyén, a ki védeni egyáltalán nem tudja a maga igazát s a ki az első bíróság előtt védőürel sem tudott gon-doskodni, hanem a tárgyalás folyamán kérte fel a más ügyben vélelőül jelen volt dr. Várady Aurél ügyvédet.

Amaz 30—40 éven közlül, a kiket ka-rácsonyi és újévi gratuláció képen a m. é. végén Kolozsvárt fenyegető levelekkel a bécsi Auer társaság megrémíteni próbált, baperel-hették volna a kereskedelmi és iparkamara titkárait, a kolozsvári kereskedelmi akadémia igazgatóját, a polgári iskola igazgatóját is. Ezek az urak ma is máshonnan hozatják az izzó testeket s nem a bécsi társaságtól veszik.

Ámde ezekről féltek. Különösen Széchy Ákos dr., ki maga is vegyész, meg tudta volna védeni úgy a saját, valamint a közön-ség érdekeit is. Ámde a furlangos társaságnak egy olyan „medium” kellett, a kin könnyű-szerrel győzzön, hogy könnyen szerzett győ-zelmével telekiabálhassa azután a világot és tovább rémitse az ország népét.

Valószínű azonban, hogy ezuttal csü-törtököt mond eddigi furlangja. A dolgot Kolozsvár közönsége is magáévá tette. A lég-

szesz fogyasztó polgárokból alakult világitási bizottság tüzetezen foglalkozik ez ügyvel.

Egy tegnapi tartott értekezleten min-denekelőtt konstátáltatt az, hogy a kolozs-vári járásbírósalp Alpar József, a bécsi társaság által Budapestről lehozott „szakértő” véleménye alapján döntött. Alpar Budapestben egy világitási felszerelések nagy raktárának vezetője, de nem szakértő és ezt nem is igazolta be semmivel, a járásbírósalp itélete tehát az egyetlen ingatag alapját is elveszi-tette s most néhány napig bizonytalanul fityeg a levegőben, mint valami rosszul megkonstruált papírléggömb.

Kolozsvárt az izzó testekre nézve van egy kiváló szakértő, a ki jó szolgálatoakat tudna adni a törvényszéknek e világitó tes-tek összetétele ügyében.

E szakértő dr. Abt Antal egyetemi ta-nár, a ki tüzetezen foglalkozik az izzó testek vegyi összetételével és szerkezetével. Ő e tekintetben szerzett tudományos buvárlatairól „Az Erdélyi Múzeum Egylet” Orvos Termé-szettudományi Értesítő” czimű folyóirat már 1894. évi folyamának 294—303 lapján tüzetes leírast adott. E leírás bizonyítja, hogy ez ügyben a bécsi társaság által tetszés szerint a bíróságokra erőszakolt szakértők vélemé-nye alapján a törvényszék az egyoldalúság vádjá nélkül nem ítélkezhetik.

Ugyancsak az izzó testekről van szó abban a fűzetben is, mely a „Villamos erő behozatala részvényitársaság útján” Szemléltőlőből Kolozsvárt, mint az Ellenzék czikk-sorozatának külön lenyomata 1895-ben a Ma-gyary Mihály nyomdájában megjelent, a mely-nek 33—42 lapjain tüzetes ismertetés fog-laltatik erről.

A vegyészeti szakértőkön kívül elfogu-latlan szabadalmi szakértők is kell, hogy szólnak, mert hiszen az a szegény fogyasztó, ki Régenhez küldi a pinczérét izzó testért. adván neki 70 krt., nem tehet arról ha a pinczér egy másik fűzetből 15 krost hoz és azt teszi a lámpára a nélkül, hogy a gaz-dának ilyről szólna s a pénz különbözetet megtartja. Ily esetben a gazda semmi esetre sem büntethető meg, ily körülmények között a felperesnek kötelessége kikutatni azt, hogy kitől vette a megbízott az izzó testet, és a szabadalmi törvény erejénél fogva csak is az büntethető meg, a ki a szabadalmazott tárgyat bár titkon, de üzletszerűleg, elad-ás czéljára gyártja, vagy ki nyereségre áruja.

Ez okoknál fogva, nagy érdeklődést fog kelteni az Auer szabadalmi per, mely 17-én reggel veszi kezdetét.

Kimenetlel iránt nem csak a kolozs-váriak érdeklődnek, de érdeklődik az egész ország népe. A fővárosi Világosság czimű lap, valamint a Szegedi Napló tudósítást küld. A Sebők Gyula szerkesztésében meg-jelenő „Fővárosi Sajtó Iroda” czimű könyv-matos lap bő tudósításról gondoskodik. Az európai összes bíróságok és szabadalmi ügy-vivőségek figyelemmel kísérik e per kimenet-letét, a mennyiben már eddig is mosolyog-tak a hazánkban itt-ott egy oldalú informá-ciókra alapitva hozott marasztaló ítéleteken. Az osztrákok pedig örültek a klerószakolt pár marasztaló ítéletnek és duzzadt tőle a zsebk.

Maszlagnak használták e marasztaló ítéleteket, s német, magyar szövegű levelek-ben, s a lapok útján beadták, hogy elakít-sák a vásárló közönség fejét, s így a zava-roshan kedvtélkre halászhaszanak.

K.

SZÍNHÁZ.

A párisi színházak bevételei. A francia főváros színházainak az idén aligha lesz okuk deficit miatt panaszkodni. A kiállítás rendkívüli módon emeli bevételeiket, úgy, hogy például a június havi kimutatás szerint a párisi színházak bevétele a múlt hónapban majdnem kétszer akkora volt, mint a múlt év ugyanazon hónapjában:

összesen 2,000,000 frank a múlt évi 1,000,000 frankkal szemben. Legnagyobb jövedelmű színház a Nagy Opera, a melynek egyetleneg hónap le-folyása alatt 400,000 frank volt a jövedelme. — Utánna Sarah Benhardt színháza következik a sorban 320,000 franknyi bevételeivel. Ebben a színházban tudvalevőleg Rostand L' Aiglonja járja, amelynek napi jövedelme még ma is 11—11,500 frank. Nyomon követi ezt a színházat a Chatelet, az Opera Comique, a Vaudeville, a Variétés, a Porte-Saint-Martin, a Nouveautés s a Palais Royal. A Comédie is, amely az Odéon épületében tanyázik ezuttal, nagyobb bevétellel dolgozik, de azért korántsem akkorával, a mek-korával saját épületében dolgozhatnak. A mutat-ványos helyek pénztárai is ugyancsak duzzadnak a roppant jövedelemtől. A hippodromnak például hétköznaponként 10—12,000 frank a jövedelme, vasárnap-és ünnep estén azonban 24—30,000 frank is. A kiállításban belüli rendezett ünnepek hatása tehát nem érzik meg a színházak jövedel-mén.

A rózsatisztelet.

Némely vidéken fiatal leányok rózsabim-bót hordanak keblükön, hogy biztosítsák magu-nak kedveseik szerelmét; a rózsalevelekhez is sok babonát fűznek.

Az a fiatal leány, akinek több udvarlója van, minden rózsaszirmnak egy-egy udvarlója nevét adja, azután a leveleket rászorja a vízre és aggodó arczaal, dobogó szívvel lesi, melyik levél merül alá legutoljára. mert a legutolsó rózsaszirm, mely a felszínen marad, az igazi hű szerető.

A sárga rózsza a szerelem kihűlését és rom-lását jelzi, de egyszersmind a féltékenységek is jelképe; szóval bánatot jelent. Nem így van az a tearószával, mert az a hatalommal párosult szépségnek a jelvénye.

Noha a rózsát a virágok királynőjének ne-vezik, nekem nem kedves virágom s ugy ta-lálom, hogy mások is sokan elibe helyezik a ke-vésbé feltűnő és díszes virágokat. annak dacára, hogy a rózsza mindig gyönyörködött és magára vonja a figyelmet.

De semmi nem lehet alkalmasabb az ér-dekes vallomásokra, mint a nyíló rózsza.

Annai változatosság van a rózsákban és valamennyi szép.

A La France rózsza a maga tökéletességé-ben a legremekebb rózsza-példány, amit csak lá-ti lehet; és mit jelképezhetne jobban mint a leányos pirt, mi azt jelenti: „Ha szeretsz, be is bizonyítod.”

A mohrózsabimbó, mely ritka és szerény: szerelmi vallomást jelent bájos színárnyalatával mely szintén annyira hasonlít a szép fiatal, üde arcz rózsás pirjához.

Elevenek sirja.

— Egy orosz börtön. —

A raboknak keserű a sorsa mindenütt a világon, de talán sehol sem érzik oly any-nyira az élet kínjait, mint az Oroszországban levő schlüsszszelburgi várban. Elevenek sirjai azok a börtönök, melyekben itt a rabokat örzik. A schlüsszszelburgi vár lakóinak leg-nagyobb része most is azokból a nihilisták-ból telik ki, a kiket a 80-as évek elején fo-gott el a rendőrség. Néhány év óta már nem ide hozzák a politikai foglyokat.

Borzasztó itt a foglyok sorsa. Könyve-ket nem adnak nekik, levelet csakis rokona-iknak és a legszigorubb ellenőrzés mellett irhatnak nagy ritkán. Találálékuk egyenesen undorító.

A legutóbbi 14 esztendő alatt össze-sen 55 lakója volt e börtönöknek. Ezek kö-zül 27 már meghalt. Kettőt közülük agyon-lóttek, hetet fölakasztottak. Azért végezték ki

őket, mert fellázadtak a pokoli fegyelem, el-len, hogy megsértették a börtönőröket. Ezek a szerencsétlenek azért tették ki magukat a bizonyos halálának, hogy végre is rátereljék a külvilág figyelmét erre a pokolra s így enyhítsenek a többi rabok sorsán.

Öngyilkosságok is történnek. Két férfi felakasztotta magát, egy asszony a nyakát metszette el, egy másik meggyújtotta a ru-háját s így égett el.

Néhányan sorvadásban, mások gyomor-rákban és más meg nem nevezhető betegségek-ben pusztultak el. Három férfi és egy asz-sony beleőrült e borzalmas bánásmódba.

Az utóbbi években tíz emberi kibocsá-tottak a börtönből, de ezeknek Szibéria keleti felén kellett letelepedniök, soha Európába visszajönniök nem volt szabad. De boldog-nak érezték ök magukat így is.

Most már csak 14-en szenvednek Schlüssz-szelburgban. Közöttük van Figner Vera is, az ismert operarénes s a czár kedvelt mu-zsikusan nővére. E szerencsétlenek vala-mennyien betegek, idegben, gyomorfekély-ben és sorvadásban szenvednek.

Ilyen sorsa van az Isten képmására te-teremtett embereknek, annak az uralkodónak országában, a ki a világot az örök békével akarja boldogítani.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 13.

— **Csak magyarul.** Mióta Lueger újabb kirohanást intézett Magyarországgal ellen és Bécs a híres antiszemita tanácsára a magyar városokba németül czimezi leveleit, azóta a türelmes Magyarországot sokat gond-lakozott, hogy miként lehetne segíteni az osz-trák czynizmuson. Most több felől arról értesí-tenek bennünket, hogy magyar hazafias keres-kedőink erre a szemérmetlen fellépésre azzal válaszolnak, hogy a Bécsből vagy egyáltalán Ausztriából érkező, de a magyar helység neveket németül használó leveleket felbon-tatlanul küldik vissza. Örömmel értesülünk, hogy kolozsvári kereskedői körökben is, fe-háborodást okozott ez a legújabb Luege-rismus és többen visszaküldték Ausztriába az olyan leveleket, a melyek *Klausenburg* czim-zéssel érkeztek. Természetesen ez a leghe-lyesebb megtorlás! Az üdvös eredménye pedig meglesz, mert végre is Magyarország és a magyar kereskedő Ausztria legnagyobb és talán egyedüli fogyasztója.

— **A kolozsvári unitárius** főgim-názium igazgatói állása. A kolozsvári unitá-rius főiskolában, a Boros Sándor korán el-hunyt igazgató örökét, mint értesülünk vég-legesen október közepén töltik be. Addig az igazgatói teendőket ideiglenesen dr. Nyiredy Géza tanár látja el.

— **Új névben tilos a th.** A hivatalos lap jelenti: A m. kir. belügyminiszterium 1898. évi 118,687. sz. alatti rendelete, mely Fischer Imre nyitairi illetőségű ugyanottani okleveles mérnök vezetéknévének „Forbáth”-ra kért átváltoztatását megengedte, újabb vál-toztatás alá esett, a folyó évi 52,434 számláján belügyminiszterium rendelet elrendelve, hogy a „Forbáth” név „Forbát”-ra helyes-bíttessék.

— **Az ereklje muzeum vendégei.** A kolozsvári országos történelmi ereklje muzeumot napról napra sok idegen látogatta

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Július 13.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjéről.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XVII.

(Folytatás.)

(31)

— Nem arról van szó, de az igazságról — viszonzá élesen Konstansz. Lady Lau-rayne, legyen igazságos irántam. Adja vissza, a mi az anyém; adja vissza a mihez jogom van — adja vissza az örökségemet.

— Ha megszünnél tragédiai királyné lenni és a józan észre hallgatnál! — szaki-totta félbe lady Laurayne türelmetlenül. Én neked egy vagyon ajánlok fel, egy szép va-gyont és a legszívesebb bánást, a mit kíván-hatnál. Velem lakhatsz Hildropban, vagy Broomban maradhatsz a testvéreddel. Rész-e-sülhetsz a szerelötünkben, gyöngéd gondozá-sunkban és...

— És elveszithetem az örökségemet! — szakította félbe Konstansz. Nem; midőn Broomból távozon, örökre tűnök el a kegye-tek életéből.

— Csak botrány és feltűnést fogsz esi-nálni, midőn másképpen cselekedve, boldo-gan élhetnél és ugyan akkor egy szép va-gyont kaphatnál. Konstansz soha sem álmod-tam, hogy te így viseld magadat.

— Engem ösmerve, azt sem képzel-hette soha, hogy másképpen cselekedjem — volt a válasz. De a szemrehányások hasztalanok. Azonban, lakjék bár Hildropban

és tekintse azt a sajátjának, de nem hiszom, hogy kegyed boldog asszony legyen.

— Nem fogom megengedni, hogy boldogságomat bár minő szentimentális bánkó-dás megzavarja — viszonzá lady Laurayne könnyedén. Konstansz, te akaratod vagy és makacs és félek, hogy ezen elhatározásodban gonoszság van. Természetes, hogy te azt gondold, hogy átlános száználommal és rokonszenvenvel fogsz találkozni, hogy az em-berek azt fogják mondani, hogy én elítéltelek az otthonodból és te kénytelen vagy dol-gozni. De gondom volt rá, hogy a világnak a huszezer fontról tudomása legyen. Te nem fogsz sok száználommal találkozni, mert mindenki azt fogja gondolni, hogy mily esztelen vagy.

— Én nem fogok száználmat keresni — mondá Konstansz.

— Ő tudta, hogy midőn Broomot elhagyja, életének minden reménye ki lesz oltva és hogy nem fog azzal törődni, hogy sajnálják e vagy nem.

Szerető nem lehetett volna odaadobb mint a milyen a megpróbáltatás ezen ide-jében Dysart százados volt. Gyöngéd levele-ket írt, melyekben kérte a jegyessét, hogy engedje meg, hogy Broomban meglátogat-hassa; de Konstansz nem hagyta helybe a kívánságát. A válasza az volt, hogy mielőtt ötöt meghívna, egy ideig várakozik.

Atyjának a halála rettenetes csapás volt roé és Hildropnak az elvesztése nagyon bántotta; de közel jövőben még ennél is sokkal komolyabb bajt látott maga előtt.

És az nagyon gyorsan következett be. Egy reggel ősz kezdetén levelet kapott sir Dysart Tamástól. Kiment hogy egyedül le-gyen, midőn azt olvasta és annak tartalma megfelelt a várakozásnak, éppen olyan volt az a milgentől felt és a milyről elősejteltme volt.

Sir Tamás Franciaországban volt és arról a szerencsétlenségről mely ötöt érte csak most hallott. — Nagyon sajnálta, hogy az ő bajait növeli, de a fia és Konstansz között levő viszonyt ezennel megszüntnek kell tekinteni. Ő tudta, hogy Lance fel fog lázadni az ő határozata ellen, de ő szilárd-nak szándékozik maradni és ha ez a házás-ság az ő akaratára ellenére megtörténik, ő rö-g-tön kitagadja a fiát és vagyonát a London-ban levő különböző jótékony egyletek közt osztja fel.

„Tudom — folytatta — hogy a jó asz-sonyok mind önzetlenek. — Laurayne kis-asszonyon áll bebizonyítani, hogy fiam iránti szerelote önző e vagy nem. Ha a szerelme közönséges típusu, akkor most, midőn a va-gyonát elvesztette még inkább fogja azt ki-vánni mint valaha, hogy egy olyan férfival lépjen házasságra, a kiről azt gondolja, hogy jó kilátásai vannak.

Ha szerelme közönséges féle szerelem, többet fog gondolni a saját boldogságára, mint az övére, akkor hozzámegy, de csak szegénység, sőt teljes tönkremenés áll előttük. És ez által a saját nyomorúságát fogja biztosítani.

„Én ismerem a fiamat, ő kényelemhez és bőséghez szokott és tényleg csekély jöve-delem mellett nem tudna boldog lenni és idővel megtanulná gyűlölni azt az asszonyt, a ki ötöt ilyen helyzetbe hozta.

Ellenben, ha a maga szerelme felette áll a közönséges szerelemnek és a fiamat szereti, mint saját magát, akkor irni fog neki és azt mondja, hogy kötelezettségétől fel-oldja, hogy sohasem lesz eszköz arra, hogy ötöt magával a nyomorba és szegénységbe levonja.

Sőt még ennél is többet fog tenni, ke-gyed teljesen visszavonja magát tőle, egy időre olyan helyre megy, hol Lancelot kép-

telen lesz kegyedet megtalálni és hollétét ti-tokban tartja előtte egészen addig, míg ő ellejéti kegyedet, vagy lemond arról, hogy megtalálhassa.

Én ismerem a fiamat. Miután hitét le-kötötte, ő a saját romlásának a kockáztatá-sával is megakartja az ígértét tartani, e sze-rint az ő jövője, boldogsága vagy nyomoru-sága, jóléte vagy tönkremenése, kegyedtől függ. Ne feledd, hogy én nem üres szavakat írok; sohasem szoktam azt tenni. Ne ámítsa magát azzal a hittel, hogy idővel minden rendbe fog jönni, hogy ha megesküsznek, én majd kibékülök és magának megbocsátok. — Olyasmit sohasem fogok tenni.

„Tehát, ha a fiam javát kívánja és be akarja azt bizonyítani, akkor lemond róla és világosan értesére adja, hogy ki van zárva az a remény, hogy valaha az ő felesége le-gyen. Ha ezt cselekszi, örök halámat fogja kiérdemelni. — Ismétlem, hogy sajnálom, hogy baját szaporítom — szívesen lennék a segítségére; de miután a hírlapi értesíté-seket gondosan átolvastam, kénytelen vagyok azokból azon következtetést levonni, hogy Hildrophoz való igényét nincs reménye, sem esélye, érvényesíteni. — Ha olyan állásban volnék, hogy magának tanácsot adhatnék, azt mondanám — hogy a, felajánlott kárpótlást” fogadja el. — Sajnálom, hogy ezt a levelet kellett írnom, de az életben a fiam érdeke az első előttem és minden áron az ő jöl-létét kell tanulmányoznom. Ha valamiképpen segítségére lehetek, rendelkezzen felettem és higgye el, hogy mindig őszinte barátja ma-radok.”

Dysart Tamás.

Ámbár ez a levél kegyetlen volt és sértő és ámbár azt egy zsugori, számitó lé-lek sugalmazta, de tele volt józan ésszel. Konstansz tudta, hogy a vele való házasság tönkre tenné Lancelotot.

Hirdetések.

Sz. 3933—1900.

655. 4—3.

Pályázati hirdetmény.

A m.-valkói körorvosi állomás, melynek székhelyül M.-Gy.-Monostor község lett megállapítva s a melyhez Bedecs, Derite, O.-Bikal, Erdőfalva, M. és O.-Gy.-Monostor, M.-Valkó, Kelecsel, K.-Ujfalva, N.-Kalota, Becs, Bökény, Incsel, Meregyő és Retyiczél községek tartoznak, jelenleg üresedésben lévén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

Ezen állomás 1000 kor. fizetés, 400 korona utiutalvány és 200 kor. lakbér, összesen 1600 koronával van javadalmazva.

Megkívánom jegyezni, hogy a körorvosnak esetleg kiltatása lehet arra, hogy a kalotaszegi erdőpar részvénysárságtól magándíjazásban részesüljön, s esetleg kiltatása lehet arra is, hogy a trachomás szem betegek kezeléséért az államtól 600 kor. évi díjazásban részesüljön.

A betegek látogatása alkalmával azonban fuvardíj nem számítható fel.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1876. évi XIV. tcz. 143. §-ban foglalt minősítéssel, eddigi alkalmaztatásukat, valamint erkölcsi magaviseletüket igazoló bizonyítvánnyal, valamint a románnyelvben való jártasságukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérésüket hozzám augusztus 1-ig adják be.

A választás a M.-Gy.-Monostori körjegyzői irodában augusztus 4-én fog megtartatni.

A megválasztandó körorvos köteles lesz állását augusztus 15-én elfoglalni.

A járási főszolgabírótól.

B.-Hunyadon, 1900 Julius hó 8-án.

Kertész,
főszolgabíró.

Sz. 679—1900.

665. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a Kolozsvár-városi kir. járásbíróság 1899 évi VII. 1661 és 1663/1 sz. végzése következtében Molnár Sándor helyb. ügyvéd által képviselt Keru Róbert javára Solymosi és társa ellen 1237 kor. 84 fill. s jár. erejéig 1899. évi december hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3600 koronára becsült következő ingóságok u. m. ékek, cséplőgép és malomkészülék nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbíróság 1899 évi VII. 1661/5 számú végzése folytán a már fizetett 300 korona betudásával 1237 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 16. napjától járó 6 százalékos kamatai és 728 korona 78 fill. után 1899 november hó 2-től járó 6 százalékos kamatai egyharmadszázalék váltódíj erejéig Kolozsvárt, felsőszén-utca 11. szám alatt leendő eszközökre 1900. évi Julius hó 16. napjának délelőtti 9 órája határidőig kitézik; és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi június hó 21. napján.
Dupschek Ignác
kir. bír. végrehajtó.

Bernstein padlófénymáz! Pillanat padlófénymáz! Email Glasur fehér és színes,

fest és fényez egyhuzamban.

A MARX LAJOS Bécs, Mainz és Szent-pétervári fény- és festékgyárából.

Gyorsan száradó, tartós- és mindenkiel kezelhető fénymáz padlók, konyhabutorok és bármínő fa, vas vagy bádóg kábeszközökre.

Kitűnő mosható festék falra, konyhai öblítő helyeken.

Raktára Gergely Ferencz, Biasini Sándor és özv. ifj. Pere Istvánnál. 486. 18—18.

Folies Bergé mulató
az Ujvilágban.

MA NAGY DISZ VARIETE-ELŐADÁS!!

szenzációs és családias műsorral!

Szenzációs tetszés! Nagy siker!

THE FILIPPIS

grotesk és táncművészek.

Magyarországban most először vendég szerepelnek és néhány estére nagy áldozatok árán sikerült őket néhány vendéglátóknak megnyerni.

Azonkívül fölépít az itt kedvelt:

ANGELI excentrique-párdalosok és a 15 tagból álló művész társaság.

Előkészületen: A mimikus. Kitűnő bohózat.

Kezdet 8 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esd

Back Soma

Rienzi Mariska

impressárió.

igazgató.

382. 1—1.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 11926—900 alisp.

656. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

Az udvarhelyvármegyei árvaszéknél, valamint a székelly-udvarhelyi szolgabírói hivatalnál — előléptetés folytán — üresedésbe jött két **írnoki** állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állások egyenként évi 1140 korona törzsfizetés 200 korona lakbér átalánnyal vannak javadalmazva. Felhívom pályázni öhajókat, hogy a IV. gimnasiai osztály bevezetését, valamint eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám folyó év július hó 16-ig bezárólag adják be.

Székelly-Udvarhely, 1900 évi július hó 6-án.

Damokos,
alispán.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Fűszerárak csödtömeg eladása!!!

A Rosenberger-féle csödtömeget (Wesselenyi Miklós-utca, — Hid-utca — Rucska-ház) minden elfogadható áron e hó 20 áig

nagyban és kicsinyben eladom!

Különböző fűszerárakon kívül kaphatók: likörök, cognac, olajok, fészek stb.

Mérlegek, mérleg-súlyok, ezukorkás üvegek és egy teljesen új bolti berendezés szintén olcsó árban kapható.

Ezen alkalmat használja fel mindenki.

663. 2—3. Tisztelettel
A tulajdonos.

Magyar tanulók utazása
a párisi világkiállításra.

Közzétartási m. kir. ministerium által ajánlott s a párisi világkiállítás magyar kormánybiztosának főfelügyelete alá rendelt tanulmányi utazás.

Indul Budapestől 1900. július 19. Münchenen (1 napi pihenő), Párisba (7 napi tartózkodás), visszautazás Svájcban át (Zürichben 1 nap). Jegyek lakást és teljes ellátást biztosítanak. Árak III. oszt. 115 ftt 50 kr. II. osztályban 145 ftt 50 kr.

Jelentkezések a tanintézetek igazgatóságánál és Budapesten m. á. v. városi menefegy irodájában (Hungária szálloda).

Propper N. János,
v. ker. ak. igazgató.

641. 8—10.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában
Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.
(Redontall szemben)
állandóan 300—400 darab kályha készlelben van, melyek egy szépség mint minőség tekintetében felülmúlhatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.

HEVESI JÓZSEF

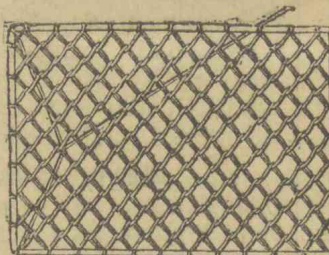
élesztő
Gyár-utca 8. szám.
elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:
kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi szodonyiszóvet fonat- és szitaárny gyára Kolozsvárt Torda-utca.

Klaszovitt György szíj- és nyereggyártó Kolozsvárt, Unio-utca. Ajánlja mindennemű finom bőráru-cikkeket, utazó, lovagló- és kocsizó cikkeit minden kivitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

Első egyedüli magyar zongoragyáros Thék Endre. Főraktára: Budapest, Üllői-út 66. a gyárban; főraktára: Kolozsváron, Unio-utca 12., Farkas Ödön igazgatójánál.

Unio-utca ujdonsága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és aludt tej csarnokból házhoz szállítok megrendelés folytán jéggel együtt a fenti cikkekkel. Szíves rendeléseket kér: Péntek J.-né tejcsarnok tulajdonos.

Eisele József

réz-, érczmű- és gőzkazán-gyár Budapest, V., Külső Váci-ut 138.

Pollák Samu

aszfalt és cementipar vállalata, ozementipar és műkögyára Kolozsvár.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan teljesít mindenféle

Lakatos munkákat, saját szabadalmazott ablakzáróit szellőző készülékekkel, függöny-horgait különösen ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Pénz kölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Fővilágosítást ad szívesből Gerő A. volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefelejst-utca 8. szám.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes közszéki és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent czimbalomiskolából 1 hét alatt tonító segély nélkül megtanul czimbalmozni bárki, melyet üzletben vásárolt czimbalomhoz ingyen adok. Budapest, VIII. Rökk Szilárd-utca 3. szám. — Czimbalmokról képes árjegyzék ingyen.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Unio-utca 10. sz. a levő czipész üzletemben megrendeltem csupán honi készített czipész-munkát találhatok, melyek egy minőség mint kivitel tekintetében a külföldiekkel versenyképesek, s a legkényesebb igényeket is kielégítendik.

Longyel Károly
czipész.

Kitűnőnek

bizonyított erős cement-falakok, menyezetekek és folyosó boltzások készit

Ifj. BERTA MIHÁLY
szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ékek és gazdasági gépek készítő telepe

SIMONFFY ISTVÁN
gépgyára és vasöntője Külső-Torda-utca.

Magyar fém- és lámpagyár r. t. Petroleum-lámpák, légszusz és villanyvilágítási tesztek, mindenféle fémdisziműzkek stb. Raktár: Kolozsvárt, Wesselenyi-u. 20.

A ki hazai szövethől készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével Marcinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsvárt, Belközép-utczában van.

Igaz, hogy még sok mindent nem lehet idehaza kapni, de a mit csak lehet, az

fűszer-üzletemben mind található lesz.

Benke Dezső.

Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust Benigni Sámuel

fővárosi üzletében lehet kapni, a hol mindennemű füstölt hus is kapható! Postai megrendelés azonnal teljesítettik.

A kinek építetténi valója van, az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos építómesterhez, Külmonostor-u. 82. sz. Tervezéseket, költségvetéseket ugyanott.

A ki

Kolozsvárra jön, szálljon Nagy Gábor elsőrangú „Központi Szállodájába”, a hol pontos kiszolgálás mellett tiszta vendégszoba, kitűnő étel és valódi bor kapható.

B. Bak Lajos épület- és bútorszállító Kolozsvárt.

Gyári üzemre berendezett műhelyből kikerült tárgyak kiállításokon elismerést érdemeltek! Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami segélyezett gépgyár és vasöntője Kolozsvárt.

1868 óta áll fenn. Készit gépeket, gazdasági eszközöket gondos kivitelben, szolid árak mellett. Gyárban közel 100 szak-képzett székely munkás dolgozik.

A m. kir. posta és távirat igazgatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán kocsigyártó Kolozsvárt, kültorda-utca 27. szám. Uj kocsik készletben.

Magyar vitorla-vászon- és kender-gyár Salzmann és Társa Budapest, V., Nádor-utca 20. Nyers- és vízmentes-ponyvák, zsákok, vatirvaszon stb. Csak nagyban.

Spannrafft György mech. kötszővője Kassán. Készit férfi-, női-, gyermek harisnyákat, vadász szarvakat, keztyűket, térd-melegítőket. Kapható egyedül a készítőnél.

Legjobb jégshűtők 10 fttől 200 fttig nálam kaphatók, valódi helyi ipar!

Árjegyzékkel díjtalanul szolgálok. Seemann J. N.-malom-utca.

Vízvezeték.

csatornázás, kutszivattyúk, tűzoltó felszerelések, fűdőberendezések tervezése és készítése hazai anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai Kolozsvárt, fővár 18. Telefon 324.

Minden házasszony szíves figyelmébe: „Stella” li-noleum szobapadlóház felülmul minden e célra eddig használt festéket, hígsgánnal fogva a leg-takarékosabb, színe tartós és el-lentálló. Kapható minden helyi fűszer és vaskereskedésben. — „Stella” vegyészeti gyár Lederman D. Budapest, VII. Do-lány-utca 81.

Frank Henr. Fiai pótkávégyárosok, gyárak: Kas-sán és Zágrábban. — Valódi „Frank” kávé-pótlék, kapható az ország minden jobb fűszer-kereskedésében.

Medgyesfalvi likör-, rum- és cognaagyár, Marosvásárhely.

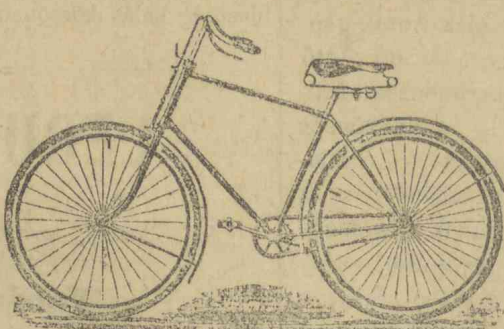
Ajánlja francia módon gőzle-párolás útján készült creme-li-körjeit. Saját szilvórium, seprő és törköly-főzde. Kitűnő rumok. Különlegesség: „Assam-Rum”, legkitűnőbb thearum. Árjegyzé-kek viszontelárusítók részére in-gyen és bérmentve.

Keresztényfalvi agyag-áru-gyár részvénytársaság. Keresztényfalva, (Brassó). Uj-nan berendezett és nagyobbitott gyárban kitűnő minőségű kő-agyag- és chamotte-árakat fő-képen vízvezeték- és csatorná-zási csöveket, kémény-rakványo-kat és más építkezési cikkekkel, vályukat stb.; mindenféle tűzálló chamotte-téglaikat, lemezeket, lisztés v a k o l a t o t és egyebe nagyban készitnek.

Központi fűtések, szellőztetések, városi vízművek, csatornázás stb. Épületbádogos-munkák, horgany-diszitmények. V a j k ö-pülő. Zellerin gyár r. társ. Budapest, Nagy-dífa-utca 14.

A Magyar Keramiai gyár részv. társ. Budapest. Iroda VIII. József-körút 14. Telefon: 52—74. Gyárak: X., Kőbánya, Öhegy. Telefon 53—09. Ajánlja Rost Ottó mérnök és a keramit feltalálójának személyes vezetése mellett gyártott kocsit ut, jarda- és udvarok burkolására kitűnőnek elismert keramit kö-veit és keramit lapjait.

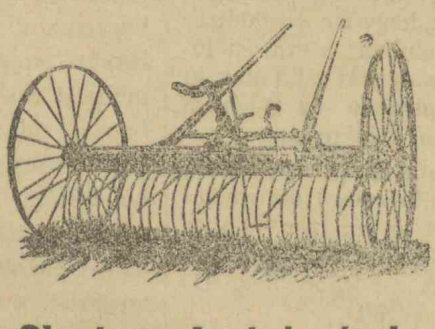
Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belközép-u. 5.

Olcsó kerékpárok.

Az idény előrehaladottsága miatt raktáromon levő összes biciklik- és felszerelési tárgyak eredeti gyári áron adom el.

A ki tehát olcsón akar kerékpárhoz jutni — használja fel ezt a kedvező alkalmat. 357. 26—0.

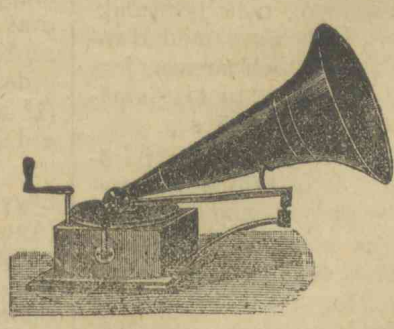

Olcsó gazdasági gépek.

Legjobb fajta szénagyújtók, fűkaszaló, arató-gépek a híres amerikai D. M. Osborne és Tsa cég gyárából.

Továbbá elsőrendű gyártmányú cséplő-gépek, rosták, Trieurók, Szecsavágók, törökbuza morzsolók, répavágók stb.

Uj gabonaszákak, vízmentes ponyvák legolcsóbb gyári áron.

Olcsó Phonographok és Grammophonok.

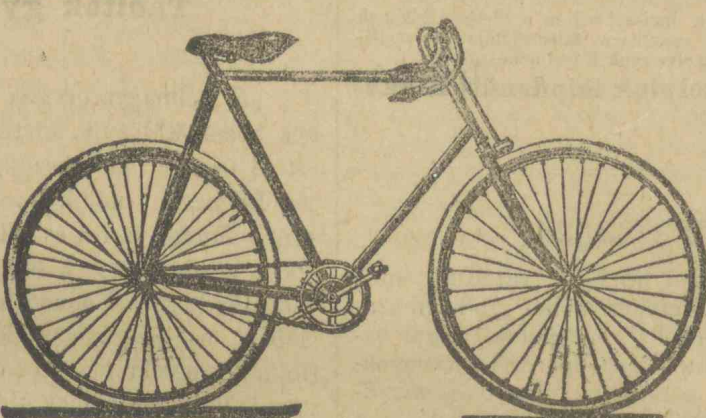
A Phonographokkal felvehető és reprodukálható minden beszéd, szavazat, ének és mindenféle zene. Raktáron vannak megjátszott hengerek nagy választékban, — ugyszintén felvételre való türes hengerek.

Legelsőbbrendű Grammophonok, a zenét éneket és beszédet természetes erővel adja vissza Grammophon hanglemezek nagy választékban.

Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belközép-u. 5.

KERÉKPÁROK

már 100 forintért is kaphatók!

Csak is elsőrangú gyárak állandó nagy raktára u. m. „Schladitz” dresdai, „Patria” sollingeni, „Norieum” láncz nélküli, „Styria-Puch” eredeti, „Nascott”, „Helical-Premier” stb. feltűnően olcsó árak, felszerelések.

Nagy mechanikai műhely!

GRÓSZ FRIGYES

Kolozsvár, Beltorda-utca, „New-York”-szálloda mellett.

562. 24—0.